

Liiton laki

”Tietäkää siis, että vain Herra, teidän Jumalanne, on Jumala. Häneen voi luottaa, hän pitää voimassa liittonsa. Tuhansien sukupolvien ajan hän on uskollinen niille, jotka rakastavat häntä ja pitävät hänen käskynsä[.]” (5. Moos. 7:9.)

Avaintekstit:

2. Moos. 19:6;
Jes. 56:7;
Hepr. 2:9;
5. Moos. 4:13;
5. Moos. 10:13;
Aam. 3:3; 1.
Moos. 18:19.

Yksi Psalmin 23 tärkeistä ajatuksista kertoo meille, minne Jumala haluaa meidät johdattaa. *”Hän johdattaa minua vanhurskauden teillä nimensä tähden”*, sanoo Daavid jakeessa 3 (RK 2012, kursivointi lisätty). Oman moraalisen oikeamielisyytensä tähden Jumala ei tule koskaan johtamaan meitä harhaan. Hän tarjoaa turvalliset polut meidän hengelliselle matkallemme läpi elämän.

Mitkä ovat turvallisia vanhurskauden teitä? Erään toisen psalmin kirjoittaja vastaa tähän kysymykseen rukouspyynnön kautta: *”Anna minun kulkea käskyjesi polkua, siitä minä saan ilon.”* (Ps. 119:35, kursivointi lisätty.) *”- kaikki sinun käskysi ovat vanhurskaat.”* (Ps. 119:172, VKR.) Jumalan laki tarjoaa turvallisen ja vakaan polun ihmiselon petollisten hetteikköjen läpi.

Tämän viikon tutkistelussamme keskitytään Jumalan lakiin ja sen asemaan Siinailla tehdyssä liitossa.

Viikon aihe yhdellä silmäyksellä: Mitä Israelin valinta merkitsi? Millä tavoin Israelin valinta on verrattavissa meidän valintaamme? Kuinka tärkeä asema lailla oli liitossa? Päästiinkö liittoon ilman minkäänlaisia ehtoja? Miksi kuuliaisuus kuuluu erottamattomana osana liittosuhteeseen?

Tämä tutkistelu on sapatiksi 22.5.2021

ISRAELIN VALINTA

(5. MOOS. 7:7)

Juutalaisessa perinteessä on opetettu, että Jumala teki liiton Israelin kanssa vain siksi, että muut kansat hylkäsivät liiton ensin. Vaikkei näkemykselle löydy perusteita Raamatusta, se auttaa kuitenkin tajuamaan sen, ettei Herra valinnut heprealaista kansaa siksi, että he olisivat ansainneet tuon kunnian ja ne etuoikeudet, jotka Herra heille antoi. Heillä ei ollut mitään omia ansioita, jotka olisivat tehneet heidät Jumalan rakkauden ja valinnan arvoisiksi. He olivat vähälukuinen ryhmä orjuutettuja heimoja, poliittisesti ja sotilaallisesti heikkoja. Lisäksi mitä kulttuuriin ja uskontoon tuli, he olivat mitäänsanomaton, sekarotuisista kansaa ilman vaikutusvaltaa. Syy Israelin valintaan löytyy siis Jumalan rakkauden ja armon salaisuudesta.

Meidän tulee olla varovaisia tarkastellessamme ajatusta valinnasta, sillä siinä on ainekset mahdollisiin teologisiin väärinkäsityksiin. Mitä varten Jumala valitsi Israelin? Oliko hänen tarkoituksensa lunastaa Israel ja jättää muut valitsematta eli hylätä heidät kadotukseen? Vai valittiinko Israel kanavaksi, jonka kautta maailmalle tarjottaisiin samaa kuin Israelille? Miten seuraavat jakeet auttavat vastaamaan näihin kysymyksiin?

2. Moos. 19:6 _____

Jes. 56:7 _____

Hepr. 2:9 _____

Adventisteina haluamme ajatella itseämme nykypäivän Israelina, jonka Herra on kutsunut lunastussanomana julistajaksi maailmalle kolmen enkelin sanoman asyayhteydessä, vaikka emme olekaan ainoat lunastetut. Uskomme, että meillä on jotakin sellaista sanottavaa, mitä kukaan muu ei julista. Näin oli periaatteessa myös muinaisen Israelin kohdalla. Israelin valinnan tarkoituksena ei ollut muuttaa heprealaista kansaa jonkinlaiseksi etuoikeutettujen kerhoksi, jotka rohmuaisivat itselleen pelastus- ja lunastuslupauksen. Päinvastoin, jos me uskomme, että Kristus kuoli koko ihmiskunnan puolesta (Hepr. 2:9), silloin Herran Israelille tarjoamaa lunastusta tarjottiin myös koko maailmalle. Israelin oli tarkoitus olla kanaava, jonka kautta lunastus tehtäisiin tunnetuksi. Meidän seurakuntamme on kutsuttu tekemään tätä samaa.

SITOVAT SITEET

”Hän ilmoitti teille liittonsa ehdot, kymmenen käskyn lain, jota teidän tulee noudattaa, ja kirjoitti käskyt kahteen kivitaluun.” (5. Moos. 4:13.)

Korostamme vahvasti sitä, että liitto on aina armoliitto ja että se on Jumalan ansaitsemattoman suosion lahja niille, jotka astuvat pelastavaan suhteeseen hänen kanssaan. Armo ei kuitenkaan tarkoita sitä, että meillä olisi lupa olla tottelemattomia. Päinvastoin, liitto ja laki liittyvät yhteen; ne ovat erottamattomat.

Katso jaetta yllä. Miten tiukasti liitto ja laki yhdistetään siinä toisiinsa? Miten jae osoittaa, kuinka olenainen asia laki on liitossa?

On järkeenkäypää, että lain käsite kuuluu liittoon keskeisenä osana. Jos ymmärrämme liiton muun muassa suhteena, silloin siihen täytyy luoda jonkinlaiset säännöt ja rajat. Kuinka pitkään avioliitto, ystävyys tai liikekumppanuus voisi jatkua, jos niissä ei olisi suoraan sovittuja tai ääneen lausumattomasta yhteisymmärryksestä kumpuavia rajoja tai sääntöjä? Mitä jos aviomies päättäisikin ottaa vaimonsa rinnalle uuden tyttöystävän tai kaveri alkaisi käydä toisen kaverin kukkarolla tai liikekumppani kutsuisi yhtiötoverinsa tietämättä jonkun muun mukaan yritykseen? Tällaiset teot rikkoisivat sääntöjä, lakeja ja periaatteita. Kuinka pitkään suhteet kestäisivät olosuhteissa, joissa laki puuttuu? Siksi tarvitsemme lain asettamat rajat, jotta suhteita voidaan ylläpitää.

Sellaiset ilmaisut, kuten ”laki” (Ps. 78:10), ”säädökset” (Ps. 50:16, RK 2012), ”todistukset” (Ps. 25:10, VKR), ”käskyt” (Ps. 103:18) ja ”sinun sanasi” [Herran sana] (5. Moos. 33:9, RK 2012/VKR) ovat vastaavia tai liittyvät läheisesti sanaan ”liitto”. Selvästikin ”tämän liiton sanat” (Jer. 11:3, 6, 8, RK 2012/VKR) ovat Jumalan lain, säädösten, todistusten ja käskyjen sanoja.

Jumalan liitto Israelin kanssa piti sisällään vaatimuksia, joiden noudattaminen oli tärkeää, jotta se erityinen suhde, jota Jumala etsi kansaansa, saattoi säilyä. Onko asia muuttunut miksikään tänäkään päivänä?

Mieti ihmistä, johon sinulla on läheinen suhde. Kuvittele mitä suhteelle tapahtuisi, jos sinua ei sitoisi tietyt säännöt, normit tai lait, vaan uskoisit, että sinulla on vapaus tehdä mitä ikinä haluat. Toimisiko suhde?

LAKI LIITOSSA

(5. MOOS. 10:12,
13)

Mitä tulee ensimmäiseksi mieleesi ajatellessasi lakia? Poliisit, liikennesakot, tuomarit ja vankila? Vai ajatteletko rajoitteita, sääntöjä, määräileviä vanhempia ja rangaistuksia? Vai kenties järjestystä, tasapainoa ja vakautta? Ehkä jopa rakkautta?

Heprean kielen sana *tōrā*, käännetty sanalla 'laki', tarkoittaa opetusta tai ohjausta. Sanalla voidaan viitata kaikkiin Jumalan ohjeisiin; niin moraalisiin, tavalliseen siviili- ja yhteiskuntaelämään kuin uskonnolliseen elämäänkin liittyviin. Siihen sisältyy kaikki se viisas ohjaus, jonka Jumala on antanut kansalleen, jotta he voisivat kokea fyysisesti ja hengellisesti yltäkylläistä elämää. Ei ihme, että psalminkirjoittaja kutsui siunatuksi miestä, joka "löytää ilonsa Herran laista, tutkii sitä päivin ja öin" (Ps. 1:2).

Kun luemme lakia tai Tooraa - Mooseksen kirjoihin kirjatun ohjeita ja opetuksia, joista tuli osa liittoa Israelin kansan kanssa - hämmästyimme ohjeitten laajaa kirjoa. Laki koskettaa Israelin kansan elämän jokaista osa-aluetta: maataloutta, siviilihallintoa, sosiaalisia suhteita ja jumalanpalveluselämää.

Miksi Jumala antoi Israelille näin paljon ohjeita? (Ks. 5. Moos. 10:13.) Millä tavoin nämä ohjeet olivat heidän menestyksekseen?

Lain tehtävänä liitossa oli tarjota ohjeet uutta elämää varten liittoon astuville ihmisille. Laki esittelee liiton jäsenille Jumalan tahdon, jonka voi tulla tuntemaan sen täydessä merkityksessä vain olemalla uskossa kuuliainen hänen käskyilleen ja muille hänen tahtonsa ilmauksille.

Laki osana elettyä liittosuhdetta osoitti, ettei Israel voinut seurata muiden kansojen tapoja. He eivät voineet elää ainoastaan luonnonlakien, inhimillisten tarpeittensa ja halujensa eivätkä edes pelkästään yhteiskunnallisten, poliittisten ja taloudellisten välttämättömyyksien pohjalta. He saattoivat jatkaa Jumalan pyhänä kansana, pappisvaltakuntana ja erityisaarteena vain olemalla tinkimättömän kuuliaisia Jumalalle kaikilla elämän alueilla.

Muinainen Israelin tavoin mekin olemme saaneet paljon ohjeita liittyen kristillisen elämän joka alueeseen profetian lahjan kautta. Miksi meidän tulisi nähdä nämä ohjeet Jumalan lahjana sen sijaan, että pitäisimme niitä häiriötekijöinä? (Vrt. Room. 9:32.)

JUMALAN LAIN PYSYVYYS

Mitä se, että Jumalan laki kuuluu liittosuhteeseen, opettaa meille hänen luonteestaan? Mal. 3:6; Jaak. 1:17.

Jumalan laki on hänen tahtonsa suullinen ja kirjallinen ilmaus (vrt. Ps. 40:8). Koska se on kirjallinen kopio hänen luonteestaan, sen kuuluminen osaksi liittoa vakuuttaa meille Jumalan pysyvyyttä ja luotettavuutta. Vaikka emme aina näe hänen johdatustaan, tiedämme, että hän on luotettava. Hänen maailmankaikkeutensa toimii muuttumattomien moraalisten ja fyysisten lakien pohjalta. Juuri tämä antaa meille todellista vapautta ja turvallisuutta.

”Vakuus siitä, että Jumala on varmasti luotettava, on siinä, että hän on lain Jumala. Hänen tahtonsa ja lakinsa ovat yhtä. Jumala sanoo, että oikea on oikein, sillä se kuvaa parhaita mahdollisia suhteita. Siksi Jumalan laki ei ole koskaan mielivaltaista tai muuteltavissa päähänpistojen tai oikkujen mukaan. Se on maailmankaikkeuden vakain asia.” - Walter R. Beach, *Dilemmas in Salvation* (Washington, D. C.: Review and Herald Publishing Association, 1963), s. 143.

Jos Jumalan laki ei voi pelastaa ihmistä synniltä, miksi hän otti sen osaksi liittoa? (Ks. Aam. 3:3.)

Suhde vaatii sopimusta ja sopusointua. Jumala on paitsi maailman Luoja myös sen moraalinen hallitsija, ja tästä syystä laki on olennainen tekijä siinä, että hänen luomansa älykääät olennot voivat elää sopusoinnussa hänen kanssaan. Hänen lakinsa, hänen tahtonsa ilmaus, on hänen hallintonsa perusta. Se on luonnollisesti koko liittosuhteen normi ja vaatimus. Sen tarkoituksena ei ole pelastaa, vaan määrittellä velvollisuutemme Jumalaa kohtaan (käskyt 1-4) ja lähimmäisiämme kohtaan (käskyt 5-10). Se antaa mallin elämäntavasta, jonka mukaan Jumala suunnitteli lastensa elävän heidän omaksi onnekseen ja hyvinvoinnikseen. Se esti israelilaisia ottamasta elämänmallikseen jotakin muuta filosofiaa. Liittosuhteen tarkoitus on ollut ja on edelleen tuoda uskova Jumalan muuttavan armon kautta sopusointuun hänen tahtonsa ja luonteensa kanssa.

Katso ympärillesi. Eikö kaikkialla näykin laittomuuden tuhoavia vaikutuksia? Millä tavoin tämän tajuaminen vahvistaa Jumalan lain pysyvyyttä?

JOS...

Katso seuraavat raamatunpaikat. Mikä sama asia nousee näissä jakeissa esiin ja mitä se opettaa liiton luonteesta?

1. Moos. 18:19 _____

1. Moos. 26:4, 5 _____

2. Moos. 19:5 _____

3. Moos. 26:3 _____

Jumala antaa avoimesti tunnustusta Abrahamin uskollisesta kuuliaisuudesta Jumalan käskyille, määräyksille ja laille (1. Moos. 26:5). Meidän annetaan ymmärtää, että Jumala odotti tällaista elämää liittokumppaniltaan. Siinailla solmitun liiton kirjallinen esitys koko laista tekee hyvin selväksi, että kuuliaisuuden ehdot ovat liiton perusasioita.

2. Moos. 19:5 teki selväksi, että ”jos te nyt – – pidätte minun liittoni”. Liiton ehdollinen puoli on kiistämätön; vaikka se annettiin armosta, vaikka se oli ansaitsematon etu, vaikka se oli lahjaa, liiton lupaukset olivat ehdollisia. Ihmisillä oli vapaus kieltäytyä lahjasta, hylätä armo ja kääntyä pois lupauksista. Liitto, kuten pelastuskaan, ei koskaan kiellä ihmisen vapaata tahtoa. Herra ei pakota ihmisiä pelastavaan suhteeseen kanssaan; hän ei määrää heitä liittoon. Hän tarjoaa sitä vapaasti kaikille; jokainen on kutsuttu vastaanottamaan sen. Kun joku vastaanottaa sen, siitä seuraa velvoitteita, joiden täyttämisen tarkoituksena ei ole ansaita liiton siunauksia, vaan olla ulkoisena ilmauksena siitä, että liiton siunaukset on vastaanotettu. Israelin tuli totella, ei ansaitakseen lupauksia, vaan siksi että lupaukset voisivat täytyä sen kohdalla. Israelin kuuliaisuus oli ilmausta siitä, millaista on olla Herran siunaama. Kuuliaisuudella ei ansaita siunauksia niin, että Jumalalla olisi velvollisuus niitä antaa; kuuliaisuus sen sijaan luo olosuhteet, joissa uskon siunaus voi ilmetä.

Lue 5. Moos. 5:33. Sanooko Herra Israelille kyseisessä tekstissä, että jos he tottelevat, he ansaitsevat nämä siunaukset ja että hän on nämä siunaukset velkaa kansalle? Vai sanooko hän: Jos tottelette, nämä siunaukset voivat toteutua, sillä kuuliaisuus avaa minulle tien vuodattaa siunaukseni yllenne? Mikä näiden kahden ajatuksen välinen ero on?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen White, *Alfa ja omega*, osa 5, s. 159, 160 tai *Aikakausien Toivo*, s. 581, 582 tai *Rakkaudella Isältä*, s. 451, 452 sekä *Alfa ja omega*, osa 1, s. 343–352 tai *Patriarokat ja profeetat*, s. 342–353.

Miten Matt. 22:34–40 auttaa meitä ymmärtämään paremmin 1) Jumalan lain paikkaa ja merkitystä hänen liitossaan, ja 2) sitä ajatusta, että liitto on synonyymi suhteelle?

”Sydämessä pitää olla ensin rakkautta ennen kuin ihminen voi alkaa Kristuksen voimassa ja hänen armostaan noudattaa Jumalan lain määräyksiä (vrt. Room. 8:3, 4). Kuuliaisuus ilman rakkautta on yhtä mahdotonta kuin se on arvontakin. Siellä, missä rakkaus vallitsee, ihminen alkaa kuitenkin automaattisesti järjestää elämänsä sopusointuun Jumalan tahdon kanssa siten kuin se on ilmaistu hänen käskyisään.” (5BC 484.)

”Pyhän lakinsa käskyissä Jumala on antanut täydellisen elämänohjeen. Hän on julistanut, että tämä laki on aikojen loppuun asti pienintäkin kirjainta ja piirtoa myöten muuttumattomana koskeva ihmisolentoja. Kristus tuli osoittamaan lain arvon ja saattamaan sen kunniaan. Hän osoitti, että sen avarana perustana on rakkaus Jumalaa ja ihmistä kohtaan ja että sen käskyjen totteleminen muodostaa ihmisen koko velvollisuuden. Omassa elämässään hän näytti esimerkkiä Jumalan lain noudattamisesta. Vuorisaarnassa hän osoitti, kuinka sen vaatimukset ulottuvat ulkonaisia tekoja pitemmälle ja koskevat sydämen ajatuksia ja aikeita.” (6AO 348.)

Keskustelunaiheita:

1. Miksi rakkauden lanka vetää ihmisiä voimakkaammin Jumalan puoleen kuin pelon köysi?
2. Miksi käsky ”Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi ja koko sielustasi ja mielestäsi” (Matt. 22:37) on käskyistä suurin ja tärkein?
3. Simone Weil on kerran kirjoittanut, että ”järjestys on kaikista tarpeista suurin”. (Lainaus esitetty Russel Kirkin kirjassa *The Root of American Order* [Washington, D. C.: Regnery Gateway, 1992], s. 3). Miten ymmärrät Weilin sanat tämän viikon tutkisteluun peilaten, varsinkin jos ajatellaan lain käsitettä?